

SZÁM.

kötete
Husz
iroda-
ó óta,
rátja,
órát,

vtize-
eltől-
attól
orgó
na bi-
hogy
" kis

, tar-
tásó-
lyton
nyult
lekes,
min-
bok,
isérve
orgó
sági

nive a
yenlő

si.

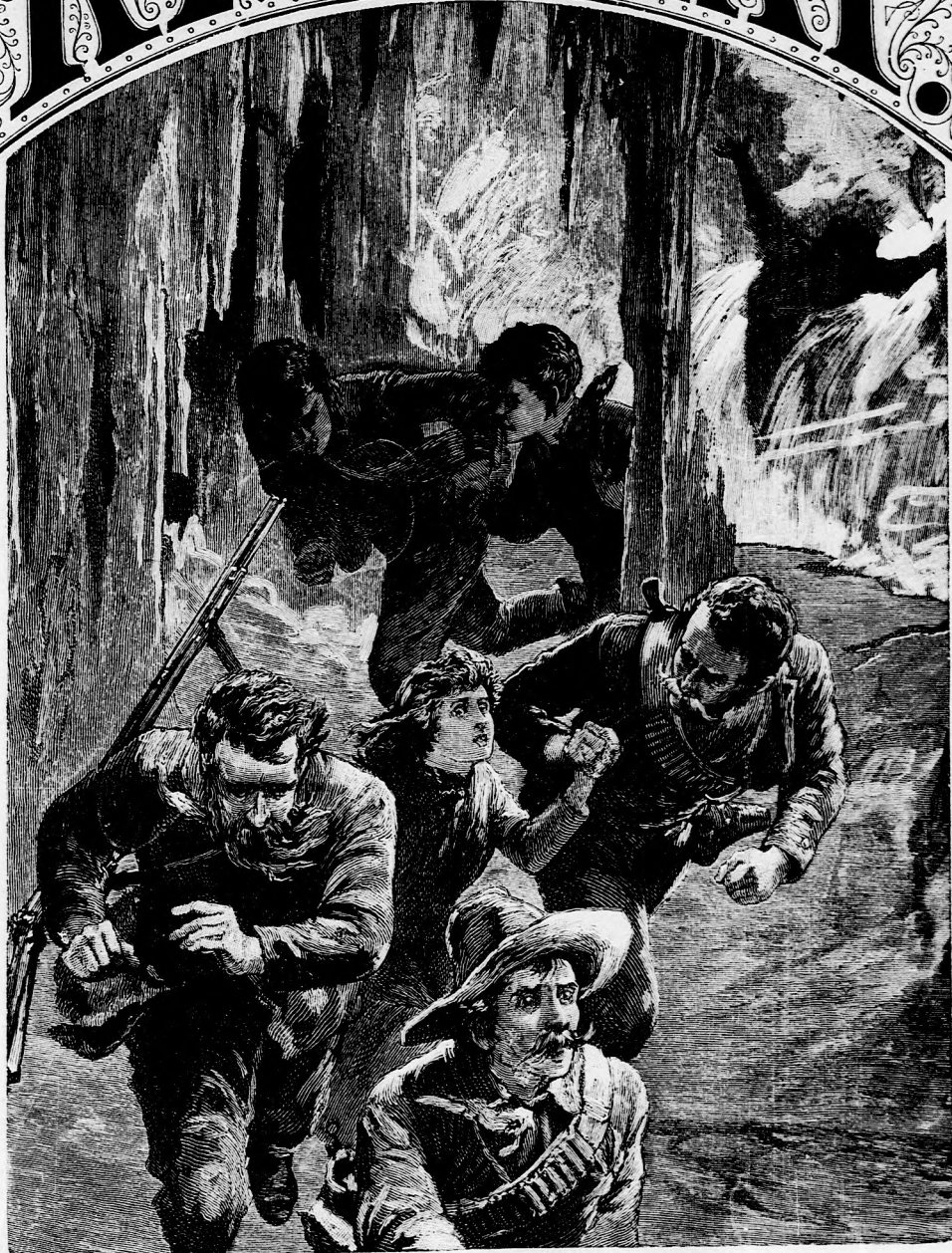
ésöket
en.

szná-
eum-

la.

m-épület.
en.

KISRAP

HANYATT-HOMLOK FUTOTTAK. (Lásd a 406. lapon.)

XL. kötet, 26. szám. Ára negyedévre 1 frt 40 kr. Egyes szám ára 12 kr. 1891. június 28-án.
Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon.

268

AZ EZÜST BARLANG.

— Elbeszélés képekkel. —

(A „Sastoll”, „Pertibi vára” stb. szerzőjétől.)

(Vége.)

MILYEN általános volt a csodálkozás, mikor a vademberben Bondra ismertek rá, éppen olyan nagy volt az öröm, hogy a megszabadított leányka ime már köztük van. Karthy ur, Rudi meg Károly és Bella egymást ölelgették, de aztán mégis csak tudni akarták, hogyan történt Bondnak az átváltozása vademberré, mikor a fiuk még mint megkötözött rabot hagyták itt. Bond egy kicsit mosolygott, de az is látszott, hogy nincs éppen valami nagyon jó kedve, mikor kérdezik, mit művelt.

— Nincs rá sok időnk, hogy elbeszéljem, és nem is szeretek vele dicsekedni. De hiába, nem tehettem egyebet, ha már vállalkoztam rá, hogy ezt a szegény leánykát megszabadítom. Mikor a fiuk eltávoztak, Ranzsitiva feloldozta a kezeimet, abban a hiszemben, hogy jó barátja vagyok. Hiszen az is vagyok én; igazán nem akarom a kárát és csak javára fog válni, hogy nem ölt meg fehér embereket, mert különben a kormányzó üldözöbe vétetné katonáival és kiirtaná az egész törzset, amint ez már több ilyen vad törzsszel megtörtént. Gondoltam, mily módon vihethném véghez, hogy a kis leányt is kiszabadítsam és veszedelem se legyen belőle. Hát mikor föloldotta a kezeimet, rárohantam és kemény viaskodás után a földre tepertem. Nem tréfádolog volt, mert Ranzsitiva erős legény.

De én sem ijedek meg akárki fiától. Mikor legyűrtem, betömtem a száját, megkötöztem a kezét-lábát s így fekszik most is a kunyhóban.

— Ó, hátha kiszabadítják? szolt Karthy ur ijedten.

— Az meg fog történni, de nem mindjárt. Mikor legyűrtem, elvettem tőle főnöki ruháját és fölöltöttem s aztán sorra jártam a kunyhókat és elmagyaráltam a maoriknak, hogy Ranzsitiva rám bízta, bánjak el a fehérekkel: én jobban értek hozzá, ő majd azalatt pihen. Elintéztük, hogy a fehérek — már mint ti — magatok jöjjetek ide és hatalmunkba adjátok magatokat. De rájok parancsoltam, hogy mindent úgy tegyenek, amint én mondom. Eddig jól is ment minden. Hanem most jön a neheze. Meghagytam nekik, hogy amint én veletek bevonulok a kunyhóba, mindenki térjen nyugalomra, mert reggelig, amíg Ranzsitiva alszik, nem csinálunk semmit. Ezt azért rendeztem így, hogy most már kijuthassunk innen, ne álljon senki az utunkba. De megeshetik, hogy mégis meglát valamegyik. Akkor mindjárt gyanakodni fognak, szaladnak Ranzsitivához s látni fogják, hogy meg van kötözve. Akkor baj lesz. Tehát még nincs mit örülni.

— Mit tegyünk?

— Indulunk. Biznunk kell a Gondviselésben és ügyességünkben. Csak egyszer kint legyünk, ott én is vagyok olyan ügyes, mint akármelyik maori. Előre!

És Bond megindult, a többiek utána. A maorik már csakugyan mind behúzódtak kunyhóikba, baj nélkül menekül-

hettek. El is jutottak a kapuig. Ott sem volt veszedelem, de mégis volt ott valaki: az az öreg maori asszony, aki eddig Bellát őrizte. Bond boszusan mondta:

— Gyanítottam, hogy ez a babonás vén banya fog legkevésbé bizni. Nagyon kelleltenül adta kezembe a kis leányt, mert már akkor gyanakodott. Ez most el fog árulni.

A fegyveres jó barátok egyike megszólalt:

— Azon könnyen segítünk. Leszurjuk.

— Nem, azt ne tegyük! szólt Bond komolyan. Ne ontsunk vért. Talán elmenekülünk így is. Amíg ő fellármázza a népét, s amíg Ranzitivát feloldozzák és lassanként megértik, mi történt; addig jó darabon előre jutunk és kérdés, nyomunkra akadnak-e.

Ebben mindnyájan megegyeztek és mentek a kapunak. Az öreg maori asszony ellenkezni próbált és Bond hiába szólt hozzá az ő nyelvén. Nem alkudozott sokat, félre tolta a maori asszonyt, kinyitotta a kaput és a következő perczben már kint voltak a pahból. De azt is hallották, hogy a maori asszony nagy kiáltozással szalad vissza a kunyhók felé. Mindjárt föllármázza az egész vad népet.

— A nyakunkon lesznek azonnal, szólt Karthy kapitány.

— Az nem bizonyos, felelé Bond. Megindulnak mindjárt, de azon az uton fognak keresni, amelyen jöttünk, azt hiszik, azon menekülünk. No's hát nem szabad azon mennünk.

— Ez nagyon okos beszéd volna, felelé Karthy kapitány, csakhogy még

azt is kellene tudni, hogy ha másfelé megyünk, hova jutunk?

— Roszabb helyre nem juthatunk, mint a maorik kezébe, akik felkonczolnak. Emerre jobbra van a sziklás vidék, oda ők nem igen mernek maguk menni, mert az a babonájok, hogy oda csak fehér leányka vezetheti őket, aki megmutatja nekik az ezüst barlangot.

— Micsoda? kiáltott nagy hévvel Karthy kapitány. Hát te tudod, hol az ezüst barlang?

— Nem tudom biz' én, nem is hiszek benne. Csak azt tudom, hogy a vadak itt ebben a füstölgő, gőzölgő hegységben gyanítják.

— És igazuk van. Az én adataim is így szólnak. Volt már fehér ember, aki járt ott, látta, följegyezte, de nem hittek neki. Én kezembe kaptam az iratait és hiszem. Menjünk oda!

Ezalatt azonban már javában lépkedtek is. Egy ideig hallották, amint az üldözésre indult vadak dühösen orditoznak. Bond és a két fiu még a Ranzitiva hangjára is ráismert. De a zaj mindinkább távolodott. Bond jól számított. A vadak abba az irányba indultak, amerről a fehérek jöttek. Ezek pedig éppen az ellenkező irányban menekültek.

Csakhamar sziklás, zord tájra értek. Még sötét éj volt, nagyon bajosan lehetett előre jutni. De azért csak kapaszkodtak föl a szirteken s már jóformán derengeni kezdett a hajnal, mikor Bond megszólalt:

— Most már pihenhetünk, itt nem érhet semmi veszedelem. A vadak legalább is két napig fognak egy irányban

168

keresni, s ha visszatérnek is, azt fogják hinni, hogy nem értek utól, itt nem fognak keresni. Majd ha fölkel a nap körül nézhetünk, hogy merre menjünk tovább.

Mindnyájoknak nagyon jól esett ezt hallaniok, mert már majd eldőlték a fáradtságtól. Leheveredtek a földre, előszedték a tarisznyákat, falatoztak, aztán oly jól elaludtak, mint a legpompásabb puha ágyban.

A nap már jó magasan járt, mikor egyik a másik után fölébredt és talpra állt. Azután egy kis tanácskozást kezdtek, hogy merre induljanak. Rudi és Károly, akiknek már annyi kalandban volt részükhöz, jogukban levőnek vélték, hogy ők is ott legyenek a tanácskozásnál,

míg Bella csöppet sem hitte, hogy ő valamit lendíthetne tanácsaival, azért hát inkább elsétálgatott jobbra-balra és nézegette a sziklás tájat. Egyszerre csak nem igen messziről kiáltá:

— Apácska! Rudi! Károly! Jöjjetek csak ide! Mi van itt!

Mivel éppen elkészültek a tanácskozással, többen is oda mentek. Bella egy meredek szikla-falnál állt, mely sűrűn be volt nőve folyondárral. A folyondár körül azonban egy helyen sajtósárga hideg

levegő áramlott ki, folyton mozgatva a leveleket. És mihelyt valami zugás is hallatszott volna.

— Itt csakugyan van valami, szólott Bond. Mintha barlang nyílása volna.

— Ó, hátha itt van az ezüst barlang kapuja! kiáltott fel Karthy kapitány.

Nevettek rajta.

— Akkor beteljesednék, hogy fehér leányka mutatja meg a bejárását, mondá Bond. No's, hát lássuk!

Rögtön hozzá fogott a folyondár letépeséséhez, a többiek is segítettek, és csakhamar kiűnt, hogy Bondnak igaza van; jókora barlangnyílás előtt álltak.

— Ezt ki kell kutatni! szólottizgatott Karthy kapitány. De hogy menjünk be a sötétbe?

— A sötétség nem baj, felelé. Éppen ennek a folyondárnak a fája igen jó fáklya, csak össze kell törödelni. Gyűjtésünk belőle jó csomót. Gyűjtünk van, hát bemehetünk.

Dologhoz láttak és csakhamar nagy rakás fáklyát készítettek. Mindegyik vitt egy csomót, néhány darabot pedig meggyújtottak és aztán megindultak a barlangba.

Hosszu folyosóba jutottak. Legelőször

ZÖLDSÉG-VÁSÁRON. (Lásd a 413. lapon.)

is az tünt fel, hogy ott bent nincs olyan rossz levegő, mint az ilyen földalatti helyeken szokott lenni. A fáklyák is folyvást lobogtak.

— Ennek a barlangnak nem igen messze másik nyílása is van, szólt Karthy ur. Ebben nem is tévedett. Az a barlang tulajdonképen hosszú alagut volt. A fák-

NAGYMAMA SZÜLETÉSNAPIJA. (Lásd a 407. lapon.)

lyákra nem is volt sokáig szükségök, mert csakhamar ismét világosodni kezdett, a folyosó tágult s végre öblös csarnokká szélesedett ki. Ebbe a csarnokba pedig nappali világosság ömlött s

amint eljutottak a szélére, sajátságos helyet pillantottak meg. A barlang tágas térre nyílt, mely mint valami óriási katalan terült ott el. Köröskörül hatalmas sziklák emelkedtek. Nem volt onnan más

P. 8.

kijárást, mint a barlang-folyosó. A nagy völgy-katlan fenekén pedig apró tócsák látszottak, melyek gőzöltek. És amint fölpillantottak a sziklákra, azok hegyében szintén gőzt és füstöt láttak.

— Csodálatos helyre jutottunk itt, szólt Karthy kapitány.

— És nem éppen nagyon biztos helyre, mondá testvére, Karthy ur, aki mint szakértő bányász a kőzetet nézegette. Itt a tűzhányó hegység kellős közepében vagyunk.

Ez nem igen volt inyére senkinek s többen sürgették, hogy siessenek el erről a veszedelmes helyről.

— Még várjunk egy kicsit, felelé Karthy ur. Minél tovább nézem ott lent a kőzetet, annál jobban hiszem, hogy a vadak meséje nem mese ... az ott esupa ezüsttartalmu kő ... majdnem tiszta ezüst.

— Akkor hát még az is beteljesedett, hogy a fehér leányka vezetett hozzá, szólt Bond. De hát menjünk oda és vizsgálja meg aki ért hozzá.

Mentek volna is, de egyszerre meghökkenve állapotok meg. A kis tócsák a katlan fenekén bugyborekolni kezdtek s mintha emelkedtek volna.

— Meneküljünk innen! szólt Karthy ur. Ezek ugró források, kitörésre készülnek.

— De már ha itt vagyunk, vizsgáljunk egy pár darabot abból a kőből, mondá Bond. Hadd tudjuk, mit találtunk.

És leereszkedett a katlanba. Alig ment pár lépésnyire és dugott zsebre néhány követ, az egész sziklás táj mintha meg-ingott volna. Valóságos földrengés volt.

A következő pillanatban pedig az apró tócsák mint óriási vízhegyek szökkennek föl a magasba, betöltve az egész völgy-katlant.

— Fussunk! Itt fojt a víz! kiáltá Karthy ur.

Hanyatt-homlok futottak (Lásd a képet a czimlapon) s egyik-másik, amint rémülten hátra pillantott, látni vélte, hogy a vízhegy fölveti szegény Bondot. Nem gondolhattak vele, menekülniök kellett, nehogy ott szorítsa őket a víz a barlangban. Csakhamar eljutottak a sötétbe s meg köllött állniok. Némelyiknél még volt fáklya. Meggyújtották s úgy haladtak tovább. De már nem futottak oly erősen, mert tapasztalták, hogy a barlang-folyosó nagyon emelkedik. Ide már nem jöhet föl a víz. Megálltak és Karthy kapitány elkomorodva mondá:

— Mily szomorú végzet! Ha csakugyan ez itt az ezüst barlang, kincset találtunk, de életébe került annak, akinek köszönhetjük: annak a derék Bondnak.

— Ne busuljatok Bond miatt, nem ful ő bele a vízbe, szólalt meg a sötétből egy hang.

— Ni, Bond! Hát kimenekültél? kiálták mindnyájan nagy örömmel.

— Csak nem maradhattam ott, mikor zsebemben az ezüst kő. Gonosz mulatság volt, mikor a víz fölvetett, de szerencsésen kivetett a barlang szélére s ott talpra álltam. Itt a kő, vizsgálja meg a bányász, mit ér: csakugyan ezüst-e?

— Az, majdnem tiszta ezüst. Megtaláltuk az ezüst barlangot!

— — — A többiről aztán nincs már sok mondani való. Bond nagy kerülő

uton haza vezette az egész társaságot Karthy kapitány tanyájára. Ott nagyot pihentek, aztán dologhoz láttak: fogadtak munkásokat, vettek gépeket, eszközöket, igavonó állatokat és százféle szükséges holmit. Aztán az egész nagy sereg, több száz ember, vissza tért az ezüst barlanghoz. A sziklákat áttörték, az ugró forrásoknak csatornát vágtak és hozzá fogtak az ezüst kincs kibányászásához. A két Karthy testvér megvette az egész hegységet, de társnak fogadta Bondot, aki lemondott bolyongó életéről és csakhamar jeles bányászfőnök lett.

Dusgazdagokká lettek mindnyájan és évekig bányászták az ezüst kincset, mignem egyszer a hegység ismét nagyon füstölni, háborogni kezdett és mindenki messzire elmenekült. Nem is lehetett oda többé vissza térni, mert a földrengés a tűzhányó kitorése össze döntötte a sziklákat, hozzá félni nem lehetett. De már ezt nem igen bánták, mert bő kincsekkel megrakodva tértek a kikötőbe, hájóra ültek és vissza utaztak hazájokba, hol veszedelem nélkül vehették hasznát az ezüst barlang kincseinek.

REJTETT NÉV.

Van adva: 4 a, 3 á, 1 b, 2 d, 3 e, 1 g, 2 i, 1 j, 2 k, 4 l, 2 m, 2 n, 1 o, 2 ó, 1 p, 2 r, 1 s, 2 t, 3 u.

Ezekből a betűkből olyan szók szerkeszthetők, melyeknél, felülről lefelé olvasva, a kezdő betűk hazánk egy nagy városának, a végbetűk egy koszorús írónk nevét adják. 1. Sohasem jár magában. 2. Utasok réme. 3. Egy nagy magyar hazafinak a neve. 4. Nőnév. 5. Az usztkár tréfás neve. 6. Eddig csak négyet ismerünk, de ujabban sok társát fedezték föl. 7. Színész, rossz diák rászorult. 8. Mesterember.

NAGYMAMA SZÜLETÉS-NAPJA.

(Képpel a 405. lapon.)

ÉDES drága nagymama,
Kedves ünnep-nap van ma:
A te születésed napja,
Annak boldog fordulója.
Élted az Isten ójja,
S szent kegyelmében megadja,
Hogy két apró unokádat
Nagyra neckedni láthadd.
Künn a mezőn szedegettük
E virágokat neked,
S míg bokorra kötögettük
Áldottuk a nevedet.

A SÜN.

— Gustavson meséje. —

JÓ REGGELT, jó reggelt, édes öregem! zümmögött a méhecske, elrepülve a sünn felett, amely épp a buzaföld felé tartott, hogy jóízűen megreggelizzék.

A sünn felpillantott a kis méhecskére, s egykedvűen vonogatva vállait, ezt morgogta:

— Pffü!... micsoda bolondos kis teremtes ez, s hozzá még oly arczátlan!

Néhány lépéssel tovább a kis aranylepke ült s megcsókolta az ő szép menyasszonyát, a kék búzavirágot.

S a lepke ujongott:

*Repülgetek virágról virágra,
De tenélad maradok én már ma.*

A buzavirág pedig boldogan susogott:

*Híved vagyok mind egy szírom szálig,
Hű maradok hozzád mind halálig!*

A sünn eleinte nyugodtan el akart mellettköz koczogni, de meg nem tudta állni, hogy meg ne szólja a lepkét:

— Pffü!... Micsoda bolond Isten-teremtése vagy te! Ha valaki olyan csunya, mint te, ne is gondoljon arra, hogy valaki még meg is szerethesse!

Pföf

S meglegedett hunyorítással emelte föl fejét a sünn s meg akarta csókolni a buzavirágot. De ez gyorsan elfordítá fejcskáját s tetőtől-talpig remegett ijedtében.

— Pffü!... Tán bizony azt hiszed, hogy igazán meg akartam csókolni a te kék, sápadt ajkaidat? kiáltott a sünn haragosan. Ó, te kis hivalkodó, te képmutató! S hegyibe még milyen rút is vagy!

Ezzel a sünn leharapta a virág szárát a gyökerénél, úgy, hogy a kék buzavirág fájdalmas sóhajtással lehelte ki lelkét.

— Ugy köllött neked, te önhiitt kicsi teremtés! szólt a sünn és odább ügetett egy barázdával a buzaföldön, mely két sor számóca-bokor között terül el, ott a nagy nyárfák előtt.

Az egyik nyárfának sátorában két sárga rigó ült s kettesben énekelt; köröskörül pedig a bokrokon verebek ringatóztak és pletykáltak.

— Kvirivit! füttenté az egyik rigó.

— Kvirivit! felelt reá a másik, és zengésük örömmel töltött el minden szívet.

— Pffü! Ezek a buta madarak örökös csipegésökkel meguntják velem az életet!

Erre ő maga is rágyújtott egy nótára. Mert, úgy gondolta, legalább elhallgatnak azok, ha ilyen gyönyörű énekben lehet részük.

Alig fogott azonban hozzá az énekléshez: rigó, veréb s mind a többi madár, aki csak ott volt, elmenekült, ahogy a szárnya birta, mert olyan borzasztó sivalkodást még nem

TUDÓS PAPAGÁJOK (Lásd a 412. lapon.)

hallottak, mióta a világon vannak.

— Ezt csak irigységből teszik, dohogott a sünn és befejezte énekét, már tudni illik a maga módja szerint; ami után vágya szottyant egy kis reggelire.

Mikor már ellakott, elment inni a patakhoz; de hogy bele pillantott a vízbe, szeme olyan képbe ütközött, melynél csunyábbat még sohasem látott. Kezdte is gunyolni, nevetni. De amikor javában csufolgatá, észre veszi, hogy maga csak annál rútabb lett bele.

— Pffü! Ennél ocsmányabb pófát én még soha sem láttam! kiáltott a sünn s megvetéssel tüszkölt bele a patakba. De nini!... ott az a kép, az a szemtelen kép egész úgy köpött vissza feléje.

— Te arczátlan, te szemtelen állat! dült-fült a sünn. Csak tudnám ki s mi vagy, akkor ugyan...

— Hisz magad vagy az, a te képed az! zümmögött a méhecske, mely épp akkor repült el a patak fölött.

E szavakra a sünn reszketett dühében. S mikor észre vette, hogy az a kép ott a patakban szakasztott úgy remeg mint ő maga: rátért, hogy csakugyan igazat mondott a méhecske. Elkábultva e fölfedezéstől, esztét vesztette a sünn, bele esett a patakba és oda is fült.

Ilyen szomorú véget ért a sünn. Csakhogy — sajna! — sok ilyen sünn van még a világon!

Németből fordította

Kármán Elemér.

268

TUDÓS ÁLLATOK.

— Négy képpel. —

TUDÓS és tudós közt sokszor nagy a különbség. Az egyik nagyon sokat tud, tehát tudós; a másik sokkal kevesebbet tud, de azért még szintén tudós. Így hát persze, mikor tudós állatról beszélünk, nem gondolunk arra, hogy talán bizony olyan tudós, mint az olyan ember, aki könyvet tud írni a bölcseségről; hanem ahhoz mérjük, mit tud a többi állatokhoz képest.

Így aztán sokszor találhatunk igazán tudós állatokat, melyek kitünő sikerrel végeztek iskolájokat. Mert biz az úgy van, hogy tanulás nélkül még az állat sem lesz tudóssá.

Hogy az állatok iskoláját említettem, abból természetesen nem szabad azt hinnedek, mintha volna valami olyan féle iskola, melybe az állatok úgy járnának, mint a gyermekek a maguk iskolájába. Az csak mesében van. De igen is valóságos leczkét kell tartani az állatokkal is, ha azt akarjuk, hogy kifejlődjék az elméleti tehetségök, az ügyességök és olyat miveljenek, amit az állatok maguktól soha sem mivelnek. A tanítójok bizony nem is ábcézére fogja őket, hanem mindenféle meglepő mesterségre, melyek azonban mind azt bizonyítják, hogy az állat nem olyan oktalan teremtés, amilyennek a legtöbben hiszik. Gondolkozik, megtanul olyan dolgokat, melyek különben nem egyeznek meg a természetével, sőt olyat is, amitől tanulatlan állapotban holtra ijedne. És

mert ilyet is meg bir tanulni, azért most bátran hirdetik a természettudósok, hogy az állatok szintén gondolkoznak és van eszök, ámbár nagyon sokkal gyöngébb, korlátoltabb, mint az embernek.

Éppenséggel nem könnyű feladata van annak, aki állatot akar valami ügyességre megtanítani. Nagy türelem kell hozzá és az állat alapos ismerete. De akiben ez megvan, az gyakran meglepő eredményt mutathat föl négylábu vagy szárnyas tanítványával. És még jó haszna is van belőle: mert ha mutogatja tudós állatait, a kíváncsi emberektől sok pénzt szed be. Ezért sokan vállalkoznak is rá, hogy mindenféle négylábut, madarat kitanítsanak és aztán mutogassák.

Leghamarább kezdték az emberek tanítani hű kísérőjüket, a kutyát, mely valamenyi állat közt a legtanulékonyabb is. Csakhogy nem minden fajtája a kutyának szereti a tudós pályát. Némelyik nagyon nehezen adja rá a fejét a tanulásra, más fajta meg szinte kedvét leli benne. Különösen az uszkár-kutya nagyon hamar megtanul mindenféle produkciót. Látam olyan uszkárt, mely me-

redék létrán nagy kedvvel sétált föl s alá, mintha majom volt volna. Mikor följutott a legfelső fokra, a hol csak két

lábának volt helye, mindenki azt hitte, hogy most már leugrik vagy lebukfeneznek; de a mi tudós uszkárunk szépen nyugodtan himbálózott egy ideig, aztán kényelmesen megindult lefelé a létra fokain, mert tudta, hogy a gazdája ezt kívánja tőle. Tudott ennélkülönbözötten a produkciót: fölkapaszkodott a szék karfájára és ott magasra fölegyenesedett az első lábain, amint mikor a jókedvű gyerekek tótágast áll.

S oly ügyesen végezte, hogy nem pottyant le, hanem ügyesen lebecsátkozott ismét a keskeny karfára és annak rendje szerint szállt le a földre. Ennél még sokkal nagyobb tudós volt az az uszkár, amely a számokat és a betűket egy részét is ösmerte. Ha kártyaforma lapra kirakták eléje, a fogai közé vette azt, melyet a gazdája megnevezett. Sokan megtapsoltuk hajdan Bu-

dapesten ezt a négylábu tudós kutyát. Annak a mesternek azonban, aki kutyát tanít, még aránylag könnyű dolga van. Akadnak türelmes, ügyes és találékony emberek, kik olyan állatokat is kitanítanak, melyekről ezt szinte lehetetlennek hisszük, amíg a magunk szemével nem látjuk. A fenevadak, oroszlánok, medvék, farkasok, mint engedelmes szelid kis kutyák teljesítik gazdájuk paran-

csait. Nemesak hogy nem bántják gazdájakat, pedig könnyen széttéphetnék, hanem intésére mindenféle torna-produkciót végeznek, tüzes abroncson ugranak át, amit bizony akármelyik ember sem merne megtenni.

Még a vízben élő állatokat is meg lehet szelidíteni és egyes mesterségekre tanítani. Legjobb tanuló a vízi állatok közt a fóka, mely különben is szelid, okos állat és hamar hozzá szokik az emberhez. Egy állat-szelidítő, kinek nagy hire is támadt, annyira kitanított egy csapat fókát, hogy egész hangversenyt rendezett velök. Nagy medenczében uszkáltak, de amint a nézők össze gyűltek és gazdájuk intett nekik, kimásztak a vízből és szépen sorjában elhelyezkedtek a medence szélére. (Lásd a képet a 412. lapon.) Ott különböző hangszerek voltak elhelyezve: dob, gitár; s az ügyetlen mozgású furcsa állatok a mesterök parancsára hozzá láttak a muzsikáláshoz. Persze, valami szép nóta nem került ki belőle, csak úgy csapkodták elesenevésett uszó hárttyás lábaikkal a hangszert (mert a fókának, mint tudjátok, nincs rendes módon kifejlett lába.) De a menyinyi tölök telt, azt pontosan elvégezték, aztán vissza bukdácsoltak a vízbe és ismét kedvökre uszkáltak.

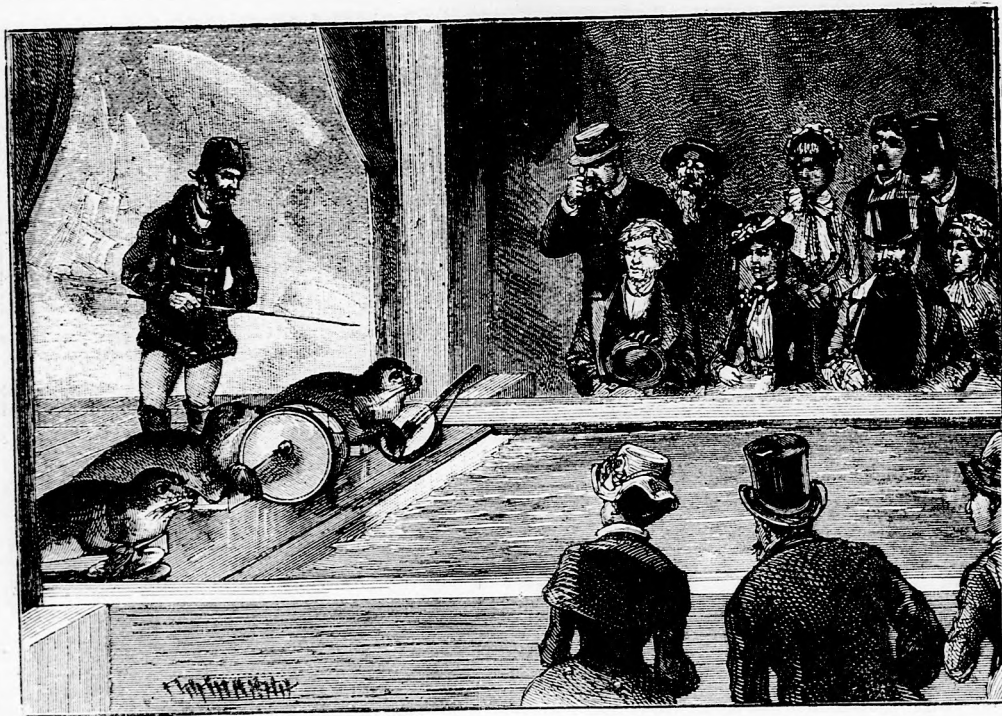
Madarakat is meg lehet tanítani sokféle mesterségre, pedig ez még nehezebb, mert a madárnak szárnya van és könnyű szerrel elröpülhetne. Leginkább bámultak egy madár-idomítót aki egész csapat papagájt tanított be mindenféle mesterségekre. Egyik papagáj oda állt a piczi kintorna mellé és for-

168

gatta a lábával; a másik meg egy kis ágyuhoz ment és elsütötte, nem rettenve meg a tüzes villanástól, sem a durranástól, amitől pedig minden madár rémülten menekülni szokott. Ismét más papagáj be volt fogva egy kis kocsiba és vigan ügetett vele, mialatt egy pajtása a bakon ült, a harmadik pedig

mint ur kényeskedett a hátsó ülésen. És mikor dolgukat elvégezték, oda gyültek a gazdájukhoz (Lásd a képet a 408—409. lapokon.) és várták a parancsát; meg sem próbálta egyik sem, hogy elröpüljön.

Hogy a lovat, elefántot milyen ügyesen lehet kitanítani, sokszor láthatjuk czirkuszokban, ahol rendszeren mutogatni szok-

FÓKA-ZENEKAR. (Lásd a 411. lapon.)

ták. Ezekből már szinte természetesnek találjuk ügyességöket. De még az olyan nagyon ostobának híresztelt ökör, dísznő is megtanul mindenféle produkeziót, csak legyen, aki elegendő türelemmel és okossággal tanítja.

Mind ebből pedig azt látjuk, hogy az állatnak is van, ha kis mértékben is,

észtehetsége. Emlékében tudja tartani, amit valaki mutatott neki, és végez olyan dolgot, amit természetes vad állapotában nem szokott végezni. Aki pedig valamit megtanul, annak eszének, gondolkodásának köll lenni, mert e nélkül nincs tanulás.

ZÖLDSÉG-VÁSÁRON.

(Képpel a 404. lapon.)

Kati kofa.
 KEZÉT csókolom, kisasszony,
 Alázatos szolgálója!
 Csak itt nálam választgasson,
 Elfér még a garabóba!
 Salátámnak nincsen párja,
 A levele, mint a selyem;
 Egy fejnek krajezár az ára,
 Meg lesz elégedve velem.
 Vagy, ha parancsolna sóskút,
 A javából adhatok;
 Vagy, ha tetszik: új pityókát —
 Szolgálatjára vagyok.
 Elhíheti, kisasszony:
 Itt a sűrű piacon
 A legolcsóbban én mérem
 A pompás zöldségeket.
 No vegyen hát, szépen kérem,
 Jóbul nem vesz eleget.

Anikó.

No, jól van, nem bánom hát,
 Adjon egy fej káposztát,
 Tűn kettőt . . . vagy legyen három,
 Ha keményfejú, nem bánom,
 S kaprot is vagy két krajezáron.
 De jócskán! — hisz' lett a nyáron!
 Ó, szereti nagy-apóka
 Az új kapros-káposztát.
 De nem tér a garabómba —
 Kérem szépen, hozza át!

AZ IGAZSÁG MÉRTÉKE.

— Kicsi beszélyke. —

Sok szép játékszere volt Fánikának; de ő is hasonlított sok más kis pajtásához. Amije volt, az már mindjárt nem igen köllött neki, hanem vágyakozott arra, ami nem volt az övé. Bezeg a kicsike Gizuska, az könnyebben elbánt mindennel. Ami a keze ügyébe került, mind szerette s elmulatott vele; csakhogy a maga módja szerint.

Egy napon a mamát hirtelen elhívták valahová.

— Fánika, maradj szépen itt Gizikével. Te már nagy fiu vagy, maholnap hat éves. Ugy-e, szépen el fogsz játszogatni hugocskáddal?

Fánika nagyon büszkén düllesztette ki a mellét. Akár száz esztendeig is rábizhatják Gizikét. Nem lesz semmi hiba.

— De aztán ne hadd ám magára! Tudod, az a nyughatatlan kis jószág könnyem bajba keveredik.

— De addig nem, amíg én vigyázok reá.

A mama nyugodtan távozott. Már nem tudom, azért-e, mert nagyon bizott Fánikában, vagy pedig mert tudta, hogy a harmadik szobában ott van a nagy-mama, aki, ha éppen szükséges, tudja mit köll tenni.

No de Fánika olyan komoly ígéretet tett, hogy abban is bátran meg lehetett bizni. Csakugyan, amint a mama távozott, Fánika kézen fogta Gizikét és a maguk szélső szobájában kirakta eléje minden játékszerét: labdát, babát, lovacska-kát, és szépen mulattatá.

Csakhogy aki mulattat, az maga nem mindig mulat. Fánika is mihamar bele unt, kivált mikor eszébe jutott valami.

— A mama ott hagyta a másik szobában a mérleget . . . az olyan érdekes . . . és soha sem adják a kezembe. Most megpróbálhatnám.

Szó nélkül föl-kerekedett és kiment. Gizike nagyon el volt merülve a lovacska huzigálásába és csöppet sem törődött Fánikával; de talán még szerette is, ha egészen a maga kedvére mulathat. No ha ő szerette, Fánika még jobban szerette. Mert így

868

öt semmi sem zavarta a maga kellemes mulatságában. Csakugyan ott találta Fánika a mérleget a másik szobában és nagy kedvvel fogott bele a mérésbe. Rakosgatta a kisebb és nagyobb súlyokat a mérleg serpenyőibe és próbálgatta hogy a két serpenyő mikor áll egyensúlyban, milyen piczike súly alatt billen le az egyik mérleg, ha többet tesz beléje. Sokkal mulatságosabb játék ez, mint a falovat huzigálni.

Észre sem vette, mennyi idő telt már el; csak akkor rezzent meg, mikor a mama belépett.

— Ó, hát te egymagad mulatgatsz? Hát Gizike hol van, mit csinál?

Fánika biz azt nem tudta egészen pontosan. De csak rámondta:

— Gizike ott játszik szépen a másik szobában.

Nem is tévedett valami nagyot. A kicsike csakugyan ott játszadozott, már persze a maga módja szerint, s Fánika fölsikoltott ijedtében, mikor meglátta. Mert Gizike bizony ez alatt a rövid idő alatt szétszaggatta a labdát, letörte a lovaeska fejét, nem maradt ott egy játékszer sem épen. Mikor beléptek, már a drága bábuját lóbálta hajánál fogva, ami úgy gondolom, fájni nem igen fájt a bábunak, de egészségére sem

vált, mert a fele haja már leszakadozott.

Fánika mérgesen kezdett pörölni Gizikével a szörnyű rombolás miatt, de a mama nem engedte.

— Kár, kétségkívül kár, amit a buksi kicsike művelt, mondá. De a te károd és magad mérted ki magadra. Mikor itt hagytad és nem törődött veled, nem gondoltál ígéretedre, hanem mentél a magad mulatságára a mérleghez, kimérted magadnak az igazságot, amely megillet. Karácsonyig nem kapsz új játékszert, mert a megszegett szóért így mér az igazság mértéke.

AZ ÉN VADGALAMBJAIM.

MÉG a múlt nyáron történt az, midőn juhászunk gyermekeinél megláttam két kis vadgalambot. Én nagyon szeretem az állatot, különösen a madarat, még jobban azonban a galambot, de legjobban a vadgalambot. Kértem a gyermekeket, adják nekem, s ők teljesítették is kérésemet. A galambok hozzám kerültek. Még egész csupaszkák voltak az istenadták s mindig a számból ettek és ittak. Eleintén szabadon járkáltak, de midőn szárnyuk kezdett nőni, kalitkába zártam. A nyár közepe-táján kieresztettem őket. Azt hittem, vissza sem térnek többé; de öröömre még az nap haza jöttek. Adtam nekik enni-inni, azután minden nap rendszeren megjelentek háromszor. Végre úgy megszelidültek, hogy midőn kinn reggeliztünk: az asztalon, vagy a székek között járkáltak.

Az ősszel nem voltam itthon, s midőn a galambok ismét berebbentek a folyosóra, várva a reggelit: egyiket elkapta a macska s meg is ette, úgy, hogy mire észre vették, csak a tollait találták ott. De mire én haza érkeztem, három galambot találtam itthon. Édes atyám t. i. fiókákat kerestetett ahhoz az egy galambhoz. Ezek közül is épp a legszebb a gonosz macskának esett áldozatul,

ett pörölni Gizi-
ás miatt, de a
ár, amit a buksi
e a te károd és
dra. Mikor itt
vele, nem gon-
mentél a magad
z, kimérted ma-
melyre megillet.
új játékszeret,
ért így mér az

AMBJAIM.

történt az, mi-
ermekjeinél meg-
bot. Én nagyon
önösen a mada-
a galambot, de
oot. Kértem a
em, s ők teljes-
apaszakák voltak
a számból ettek
don járkáltak, de
nőni, kalitkába
stáján kieresztet-
issza sem térnek
ég az nap haza
enni-inni, azután
gjelentek három-
szelidültek, hogy
h: az asztalon,
járkáltak.
i itthon, s midőn
bbentek a folyo-
egyiket elkapta a
úgy, hogy mire
laít találták ott.
tem, három ga-
Édes atyám t. i.
oz az egy galamb-
épp a legszebb
esett áldozatul.

mert egyszer éjjel a madárka kirepült a kalitkából, melynek ajtaja elé a zárt el felejtettem reá tolni, vagy tán, hogy magától lódult meg; — elég az hozzá, hogy reggel megfojtva találtuk.

A másik kettő még most is megvan az udvaron, kalitkában laknak árnyas helyen. Gyakran ellátogatok hozzájuk, s midőn a kalitka rácsára teszem ujjamat, szeretik csipkedni. Sőt úgy látszik, ismernek is, mert ha közel megyek hozzájuk, úgy ugrálnak és bugnak, hogy egész gyönyörűségem telik bennük.

Most nem sokára megint kibocsátom őket, hadd élvezzék a szabadságot; s ha majd költenek, végkép szárnyra eresztem a párocskát; de a fiókákat meghagyom, mert — megvallom, hogy talán önzés inkább, mint szeretet — már nem mondhatok le teljesen arról az örömről, melyet kedvességükkel szereznek.

Kelemen Blanca.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A „Kis Lap“ XL. kötet 24-dik szá-
mában közölt betűrejtvény megfejtése:

„Hunyady Mátyás“.*)

Helyesen fejtették: meg: Baranyay Gizella, Mangold Irén, Mitteregger Miezi és Andor, Uferbach Gizella, Leskó Irénke és Pirooska, Finitzer Gizella, Moser Ferencz és Miksa, Verőcze Károly, Jászffy Blanca.

*) A szerkesztőségi szoba nyitott ablakán e napokban a megfejtők névsorát egy hírcelen szelvényen kisodorta s vitte magával. Isten tudja hova. Aki megfejtő nem leli föl nevét a sorozatban, küldje be újra, hogy közölhessem.

Forgó bácsi.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Valentin Kristóf. A madártani kiállítás a Nemzeti Museum nagy csarnokában a vakációk alatt is nyitva van. Ha fölkerülsz Budapestre, el ne mulaszd megtekinteni ezt az épp oly pompás mint tanulságos tárlatot. — Mangold Irén. Az a rejtvény csak neked s környezetednek szerez mulatságot. Hiszen ha azt a nevet sok ezer olvasó-társad ki is találja: mire megy vele? Azt fogják kérdezni: ki az? Más, ha

valami világhírű vagy országos nevet választasz: Homér, Arany János stb. — Markó János. A cseresznye-szárbból kitünő hatású teát főznek a makaes hurutban szenvedő mell vagy gége számára. De különben is erősítő és üdvös hatású. A bélyegeket beküldheted. — Feszty Margit. A szíves érzelmeidet köszönöm és viszonzom. A vizsgálataidban elért szép sikeredet örvendő tudomásul veszem. — Schlesinger Dezső és Rezső. Az én kis olvasóimtól még nem követelhetem a görög betűk ismeretét. Mástkülönbén sikerült a rejtvény. Egyikötök mért iratkozik Rezső-nek? Tán hogy rimeljenek egymásra? A testvéri szeretet harmoniáját másképp is lehet kifejezni. Mert elő adtam már ebben a rovatban, hogy ha Rudolfból lett Rezső, épp úgy lehet Józsefből Jezsó. Ez a »Rezső« név erőszakosan és hibásan van a Dezső névre formálva. — Szekeres Andris. A »spárka« növénynek magyar neve »csirág«. — Schöpkes Mariska. Alkalom adtán élő szóval is meg fogom mondani neked, mennyire örvendek örömdönek. — Náhredny Miklós. Nem a pécsi püspök Dulánszky, de Sujánszky a szerzője azoknak a szép vallásos költeményeknek. — Wertheimstein Adrienne. Beválik bár, a koczkákba irt betűk nem elég világosak. — Baranyay Gizella. Alakban, tartalomban gondos, takaros leveled arról győz meg, hogy az a minapi írás is a te tolladból került. Kérdésedre a m. heti szám meghozta a választ. S hogy nézem a leveleden azt a kedves virágot, a B. G. betűket fedezem föl alatta. Hogyan? Hát nem színes nyomat a csinos rajz, hanem ez is a kezed munkája? Hiszen te valóságos kis művésznő vagy! Már így ezt a leveledet az én legkedvesebb emlék-tárgyaim közé teszem el. — Basch Serena. Első levelkéd, melyet nekem írtál, nem csak azért kedves előttem, mert szegény sorsú gyermek-társaidról emlékeztél meg bennem, de azért is, mivel sorocsáidat világosan és egyszerűen szerkesztetted meg. Ugy neked mint jó szüleidnek kellemes nyaralást kívánok. — Poigár Juliska. Lehetőleg összeszerítva csomagban. — Jászffy Blanca. A jövő évnegyed elbeszélései még inkább fogják lekötöni figyelmeket. A rejtvényke könnyűeske.

JÓTÉKONYSÁG.

A nyári szünidei telep részére: Basch Serena 2 ft., Schwartz Irén 2 ft 75 kr.
Az Ég áldása legyen a kegyes adakozókon.
Forgó bácsi.

A „Kis Lap“ t. előfizetőihez!

MOST végéhez közeledő hónappal ér véget a „Kis Lap“ negyvenedik kötete is. Ezzel a „Kis Lap“ **második** évtizedét fejezi be pályafutásának. Husz esztendőnek hosszú ideje alatt mély gyökeret eresztett a magyar ifjusági irodalomban s magasra kiemelkedve, megerősödve áll most már nagy idő óta, mint a magyar gyermekvilág legkedvesebb, legjobban kipróbált barátja, ki a fiatal nemzedékek egész hosszu, váltakozó sorának nyújtott sok kellemes órát, vidám szórakozást, kedélynemesítő okulást.

A jövő hóval kezdődő új kötettel a „Kis Lap“ belép elete **harmadik** évtizedébe. Belép ugyanazzal a teljes kedvvel, buzgalommal, mely husz évvel ezelőtt eltöltötte s mely e husz esztendőn keresztül nem lohadt, hanem évről-évre növekedett attól a meleg szeretettől, folyton terjedő pártolástól, melyben a magyar gyermekvilág **Forgó bácsit** részesítette. S a mit **Forgó bácsi** eleinte mint buzdítást fogadott, azt ma bizonynyal tekintheti kiérdemelt jutalomnak, sokszorosan ismétlődő bizonyítványnak, hogy azon a biztos, kellemes uton, melyen eddig haladt, vezesse tovább is a „Kis Lap“ ki-hiveinek nagy seregét.

Ilyen hosszú mult után nincs rá szükség, hogy a „Kis Lap“ irányáról, tartalmáról hosszas ajánlgatásokat írjak. Negyven kötet ajánlja minden szónál hatásosabban. A harmadik évtizedben a „Kis Lap“, mint még eddig évről-évre, folyton gyarapodva, fejlődve fogja folytatni pályafutását, megtartva az oly jónak bizonyult keretet. Az új kötet ismét közölni fog egy **hosszabb elbeszélést**, mely érdekes, tanulságos tartalmával mindvégig le fogja kötni kis olvasói figyelmét; e mellett minden számban lesznek **kisebb elbeszélések, mesék**, koronként **szindarabok**, ugyszintén ismeretterjesztő **cikkekcskék, költemények**, mindez gazdagon kísérve művészi becsü **rajzoktól**. Elmegyakorló **rejtvények** és **feladványok**, **Forgó bácsi postája** és az eddig már annyi nemes jótetre alkalmat adott **jótekonysági rovat** állandóan nyitva lesznek ezentul is.

Kis hiveim tábora, tudom, együtt lesz velem az új kötetnél s aki hive a „Kis Lap“-nak, még új hiveket is fog maga mellé toborozani. Mindnyájokat egyenlő szeretettel fogadja

Forgó bácsi.

A „Kis Lap“ kiadó-hivatala kéri a t. előfizetőket, hogy megrendelésöket mielőbb sziveskedjenek megújítani, nehogy a lap szétküldése fennakadást szenvedjen.

A „Kis Lap“ előfizetési ára:

Negyedévre	1 frt 40 kr.
Félévre	2 „ 80 „
Egész évre	5 „ 60 „

Az előfizetések, melyeknek elküldésénél legczélszerűbb a postautalvány használata, a „Kis Lap“ kiadóhivatalához (Budapest, IV, Ferencziek tere 3 sz. Athenaeum-épület) intézendő.

A „Kis Lap“ kiadóhivatala.